

[Indenrigs- og boligministeren.]

boligbyggeri bliver ikke af samme størrelse som i 1949, hvor der fuldførtes 24 000 lejligheder, men det er dog lige så omfattende som i 1948. Endnu er det vel for tidligt at spå noget om boligproduktionen for 1951, men når man ser hen til, at det antal lejligheder, der var under opførelse i byer og bymæssige bebyggelser pr. 1. oktober i år, var på ca. 22 000 eller ca. 1 000 mere end 1. oktober 1949, har man vel lov til at regne med, at det også i 1951 skulle blive muligt at færdiggøre ca. 20 000 lejligheder.

Disse resultater er opnået ved en meget betydelig indsats fra statens side. En indsats, som vel i grunden har været så omfattende, at den snarere end at formindske vore almindelige økonomiske vanskeligheder har forstærket dem.

Siden boligstøtteleven af 1946 har staten påtaget sig forpligtelser i byggeriet til en samlet sum på 1½ milliard kr. Heraf er vel henimod ½ milliard allerede udbetalt, medens tilsagn om statslån til byggeri på henved 1 milliard kr. endnu ikke er blevet endeligt opfyldt, d. v. s. at staten er forpligtet til at yde betydelige lån i byggeforetagender, som i dette øjeblik befinder sig på alle stadier, ligefra papirets og frem til slutstadiet, da de nye lejere er flyttet ind — eller sagt på en anden måde: i de 2—3 nærmeste finansår vil staten være forpligtet til at udrede et beløb på mellem 350 og 400 mill. kr. om året. Disse tunge forpligtelser vil i høj grad komme til at spille en rolle for hele landets økonomi.

Måske ærede medlemmer, som har interesseret sig i særlig grad for disse spørgsmål, vil pege på, at de beløb, jeg her har nævnt, er væsentlig højere end dem, som bevillingsmyndighederne har stillet til rådighed for boligministeriet. En sådan indvending er efter min mening velmotiveret. Sandheden er den, at de beløb, boligministeriet har fået bevilget, er utilstrækkelige til at finansiere den endelige berigtigelse af de statslånstilsagn, som boligministeriet har givet.

Der vil komme til at foreligge betydelige overskridelser. Efter hidtidig administrativ praksis har man ved udfærdigelsen af statslånstilsagnet — og dermed ved dispositioner over bevillingerne — forudsat, at den foranstående prioritering i ethvert byggefore-

tagende udgjorde ca. 50 pct. af den samlede anskaffelsespris. Men virkeligheden har formet sig ganske anderledes.

Den foranstående prioritering ligger erfaringsmæssigt ikke på 50 pct., men kun på nogle og trediv, og ministeriet har igennem de udsendte lånebevillinger udtrykkelig udtalt, at såfremt det ikke viser sig muligt at opnå foranstående prioriteter til denne grænse af 50 pct., kan statslånet påregnes forhøjet til dækning af det manglende beløb. Når man nu betænker, at statslånet er væsentlig billigere end de almindelige 1. og 2. prioritetslån, som man henviste låntagerne til at forsøge at få op til 50 pct., så forstår man meget vel, at låntagerne har savnet en spore til at få de størst mulige foranstående prioriteter. Her er den første fejlkilde, som medfører, at statslånene ved den endelige berigtigelse overstiger de beløb, som ligger til grund for bevillingerne.

Dertil kommer, at de usikre økonomiske forhold med prisstigninger, sortbørslønninger og materialeknaphed fører til, at anskaffelsesprisen for den færdiggjorte bygning som regel overstiger den oprindelig beregnede anskaffelsespris, endda meget betydeligt.

Den langsommelighed, som præger tempoet i byggeriet i forhold til, hvad der var sædvane tidligere, forlænger byggeperioden og forøger dermed dels det tidsrum, i hvilket prisstigningerne får lov til at øve indflydelse på den endelige anskaffelsespris, dels forhøjes den faktiske renteudgift til byggelånene, der — som alle andre omkostninger — indgår i de omkostninger, som statslånet dækker.

Følgen af disse fejlkilder er, at de bevilgningssummer, som ved lov eller finansudvalgsbevillinger er stillet til disposition, vil blive overskredet med henved 250 mill. kr. for de statslånstilsagn, som er givet indtil dette øjeblik.

Hele spørgsmålet om byggestøttelovgivningen er af min forgænger lagt i hænderne på det politiske udvalg, og det bliver dette udvalgs sag at give indstilling om, på hvilken måde der i fremtiden kan skaffes bedre overensstemmelse mellem bevilling og faktisk forpligtelse.

Såvidt jeg kan se, er det nødvendigt for rigsdagen, hvis den vil vide nøjagtigt, hvilke forpligtelser den pålægger landet på dette område, at lukke disse fejlkilder.